

Національний університет

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Кафедра фінансів і економіки природокористування

104 -119

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**щодо проведення практичних занять та самостійної
підготовки з дисципліни „Міжнародний менеджмент”
для студентів зі спеціальності 8.050104 „Фінанси” денної
форми навчання**

**Європейська кредитно-трансферна система
навчального процесу**

Рекомендовано методичною
комісією зі спеціальності
8.050104 „Фінанси і кредит”
Протокол № 1 від 24.09.2010

Рівне 2011

Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та самостійної підготовки з дисципліни „Міжнародний менеджмент” для студентів зі спеціальності 8.050104 „Фінанси” денної форми навчання /Акімова Л.М. – Рівне: НУВГП, 2011.- 37с.

Упорядник: Л.М. Акімова, ст. викладач кафедри фінансів і економіки природокористування

Відповідальний за випуск: В.І. Павлов, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
1.1 Навчально-методичні матеріали дисципліни	5
2. Програма дисципліни "Міжнародний менеджмент"	7
3. Ситуаційні задачі	14
4. Тестові завдання для перевірки рівня знань студентів з дисципліни "Міжнародний менеджмент"	20
5. Теми рефератів на самостійне опрацювання	31
6. Перелік екзаменаційних питань з дисципліни "Міжнародний менеджмент"	33
7. Словник основних термінів з курсу дисципліни	37

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Міжнародний менеджмент є об'єктивною умовою розвитку світогосподарських зв'язків і одним з головних факторів, що визначають успіх організацій на світовому ринку. Країни світового співтовариства мають достатній досвід застосування міжнародного менеджменту, що дозволяє їм вирішувати проблеми оптимізації управління зовнішньоекономічною діяльністю. Використання апробованих форм та методів здійснення міжнародного менеджменту має практичне значення і для нашої країни, яка здійснює пошук раціональних шляхів включення у світовий економічний простір. Подальший розвиток зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств потребує особливих знань та навичок, які пов'язані з вивченням дисципліни "Міжнародний менеджмент".

Метою дисципліни є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі теорії та практики міжнародного менеджменту, вивчення змісту, форм прояву та механізму управління міжнародною економічною діяльністю підприємств (організацій) та набуття навичок практичного застосування принципів, методів і функцій менеджменту в міжнародному ринковому середовищі.

Завдання дисципліни:

— опанування теоретичних основ міжнародного бізнесу та міжнародного менеджменту, пов'язаних із процесами глобалізації та інтернаціоналізації світогосподарських процесів;

— вивчення стратегій і особливостей застосування основних функцій менеджменту в практиці управління міжнародними компаніями, в тому числі за участю підприємств України;

— освоєння основних моделей та інструментів керівництва в системі міжнародного менеджменту, встановлення комунікаційних зв'язків та врахування особливостей мотивації у міжнародних колективах;

— набуття практичних навичок аналізу проблем та перспектив розвитку міжнародного менеджменту, а також управління міжнародними компаніями, що діють в Україні.

Студент повинен знати:

— сутнісні особливості та сучасні тенденції розвитку

міжнародного бізнесу;

- вплив глобалізації на управління транснаціональними корпораціями;
- значення, складові та особливості управлінського аналізу середовища міжнародного бізнесу;
- характеристику менеджменту міжнародних корпорацій в умовах різних національних культур;
- особливості реалізації основних функцій менеджменту в міжнародних корпораціях та їх реалізацію в Україні;
- специфіку управління людськими ресурсами в міжнародних за складом та напрямками роботи трудових колективах;
- основні проблеми та перспективи розвитку міжнародного менеджменту в контексті подальшої глобалізації бізнесу.

Студент повинен вміти:

- аналізувати середовище діяльності компанії, що здійснює міжнародні господарські операції;
- визначити конкретні характеристики і вимоги до менеджерів, що працюють в умовах певної країни;
- вибрати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії з урахуванням її пріоритетів та особливостей країни;
- обирати ефективний стиль керівництва в залежності від рівня управління міжнародною корпорацією та специфіки культури певної країни.

Дисципліна розрахована на студентів, які навчаються за магістерською програмою, оволоділи теоретичними знаннями в галузі економіки та менеджменту, а також проходили практику в організаціях та фірмах. Викладання дисципліни базується на знаннях, які отримані при вивченні дисциплін "Менеджмент", "Міжнародна економіка", "Маркетинг".

1.1 Навчально-методичні матеріали дисципліни

1.1.2 Основна література

1. Міжнародний менеджмент. Навчальний посібник / Білозубенко В.С., Опаріна О.В., Семенов А.А. За ред. О.Б. Чернеги. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 592 с.
2. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КДЕУ, 1996.
3. Яхно Т.П., Лапшина І.А. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник. – Львів: Компакт-ЛВ, 2005. – 304 с.
4. Кириченко О.С. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002.
5. Родченко В.В. Міжнародний менеджмент. – К.: МАУП, 2000.
6. Международный менеджмент: Учебник для вузов / Под ред. С.З. Пивоварова, Д.И. Баркана, Л.С. Тарасевича. – СПб.: Питер, 2000.
7. Бахрамов Ю.М., Глухов В.В. Организация внешнеэкономической деятельности. (Особенности менеджмента): Учеб. пособие. – С.Пб.: Лань, 2001. – 444с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Підручник для студ. вищ. навч. закладів екон. спец. / За ред. І.В. Багрової. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 580с.
9. Міжнародна економічна діяльність: Навч. посібник для студентів внз / В.П.Червань, А.П.Рум'янцева, Л.Ф.Романцева. – К.: Слово, 2003. – 280 с.
10. Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К.: Кондор, 2005

1.2.2 Допоміжна література

1. Зовнішньоекономічна діяльність. Консультації. Нормативна база: Метод. посібник. Д.: Баланс-Клуб, 2004. – 144с.
2. Михайлів З.В. Гаталяк З.П. Горбаль Н.І., Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: навч. посібник. – Львів: видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 244с.
3. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: підр. – К. : ЦУЛ, 2003. – 616 с.

4. Руденко Л.В. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій в банках: Посібник. – К.: Вид. центр «Академія», 2002. – 376 с.
5. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у ЗЕД підприємства: підр. – К.: Лібра, 2002.- 304с.
6. Козак Ю. Г., Лук'яненко Д. Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
7. Чарлз В.Л. Гіл. Міжнародний бізнес. – К.: Основи, 2001.
8. Мочерний С.В., Устинко О.А., Чоботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. – 280 с.
9. Копель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика: Навч. посіб. – К.: ФАДА, ЛТД, 2001. – 224 с.
10. Копійка В.В, Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навч. посіб. – К.:Вид. Дім “Ін Юре”, 2001. – 448 с.
11. Ланцов С.А. Мировая политика и международные отношения: Конспект лекций. – С. Пб.:Изд – во Михайлова В.А., 2000. – 64 с.
12. Лебедева М.М. Мировая политика: Учеб. Для вузов. М.: Аспект Пресс, 2004. – 352 с.
13. Лундестад, Гейр. Восток, Запад, Север, Юг: Основные направления международной политики 1945 – 1946 / Пер. с англ. В.А. Галкина, М.Л. Коробкина. – М.:Весь мир, 2002. – 360 с.
14. Луцишин П.В., Федонюк С.В. Європейські інтеграційні процеси: формування єдиного ринку: Монографія. – Луцьк: РВВ “Вежа”, 2004 – 200 с.
15. Луцишин П.В., Луцишин Н.П. Теорія міжнародних відносин.: Навч. посіб. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун – ту ім. Лесі Українки, 2003. – 339 с.
16. Саплахметова Н.О. Підприємницьке право. – К., 2001. – 376 с.
17. Шемятенков В.Г. Европейская интеграция. – М.: Междунар. отношения, 2003. – 400 с.

2. Програма дисципліни “Міжнародний менеджмент”

Тема 1. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ

Економічний зміст менеджменту. Основні тенденції розвитку світового менеджменту в сучасних умовах. Міжнародний менеджмент як складова світового менеджменту.

Методологічні основи функціонування міжнародного менеджменту. Загальні, специфічні та національні принципи функціонування міжнародного менеджменту. Об'єкти і суб'єкти міжнародного менеджменту.

Сучасні тенденції розвитку міжнародного менеджменту.

Мета: визначити сутність міжнародного менеджменту як складової світового менеджменту та закономірного етапу розвитку — управлінської науки в умовах глобалізації господарського життя та формування глобального мислення менеджерів.

Студент повинен знати: економічний зміст, функції міжнародного менеджменту та методологічні основи його функціонування; особливості використання дії економічних законів при прийнятті рішень в міжнародному менеджменті.

Студент повинен вміти: застосовувати глобальний підхід до аналізу економічного середовища; визначати особливості прояву функцій менеджменту в умовах міжнародного середовища та сучасні тенденції його розвитку.

Питання для самоперевірки

1. Співвідношення понять менеджмент, світовий менеджмент і міжнародний менеджмент.
2. Методологічні основи міжнародного менеджменту.
3. Сучасні тенденції розвитку міжнародного менеджменту.
4. Особливості прояву функцій менеджменту в міжнародному середовищі.
5. Характеристика кейс-методу Гарвардської школи бізнесу.
6. Характеристика методу досліджень Чиказької школи бізнесу.
7. Охарактеризувати навчання за допомогою практикуючих менеджерів у Кейптаунському університеті.

8. Японський підхід до навчання.

Тема 2. ВИВЧЕННЯ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І ЙОГО СЕРЕДОВИЩА

Визначення середовища міжнародного менеджменту. Складові середовища міжнародного менеджменту: політичне середовище, правове середовище, економічне середовище, соціально-культурне середовище. Особливості і структура аналізу зовнішнього середовища діяльності міжнародної компанії.

Рольові функції міжнародного менеджера в контексті аналізу зовнішнього середовища.

Особливості аналізу зовнішнього середовища в умовах України. Український зовнішньоекономічний потенціал у контексті можливостей ТНК. Використання національних переваг на рівні фірми. Можливості та проблеми входження українських фірм у міжнародний бізнес.

Мета: формувати вміння аналізувати зовнішнє середовище діяльності фірми, що діє в на світовому ринку.

Студент повинен знати: визначення та складові зовнішнього середовища; структуру аналізу зовнішнього середовища міжнародної фірми; рольові функції міжнародного менеджера в контексті аналізу зовнішнього середовища.

Студент повинен вміти: аналізувати політичне, правове, економічне, соціально-культурне середовище діяльності фірми, в тому числі - в умовах України; запропонувати можливості використання національних переваг на рівні фірми.

Питання для самоперевірки

1. Політико-правове середовище міжнародних корпорацій.
2. Економічне середовище міжнародних корпорацій.
3. Соціально-культурне середовище міжнародних корпорацій.
4. Особливості і структура аналізу зовнішнього середовища діяльності міжнародної компанії.
5. Рольові функції міжнародного менеджера в контексті аналізу зовнішнього середовища.
6. Особливості аналізу зовнішнього середовища в умовах України.

Тема 3. АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ І ПЛАНУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Необхідність стратегічного планування в МНК. Види стратегічних орієнтацій. Типи міжнародних стратегій. Стратегія визначення джерел постачання. Стратегія імпорту й умови її створення. Стратегія розміщення міжнародного виробництва та фактори, що її визначають. Організаційні форми та сучасні напрями розвитку міжнародного виробництва. Стратегія експорту і її цілі. Етапи розробки стратегії експорту.

Міжнародні стратегічні альянси: особливості, мотиви створення, форми. Вигоди та втрати від створення міжнародних стратегічних альянсів.

Мета: формувати у студентів стратегічне мислення шляхом ознайомлення з особливостями стратегічного планування в міжнародних корпораціях.

Студент повинен знати: види стратегічних орієнтацій фірми; типи міжнародних стратегій; етапи розробки стратегічного плану; особливості, мотиви створення та форми міжнародних стратегічних альянсів

Студент повинен вміти: визначити вид стратегічної орієнтації фірми та доцільний тип стратегії.

Питання для самоперевірки

1. Механізм складання планів міжнародного менеджменту і характеристика його структурних елементів. Планування в ТНК.
2. Стратегія імпорту.
3. Стратегія експорту.
4. Міжнародні стратегічні альянси: особливості, мотиви створення, форми. Вигоди та втрати від створення міжнародних стратегічних альянсів.
5. Економічна сутність планування в міжнародному менеджменті і його етапи.

Тема 4. РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ФАКТОРА В МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Організація міжнародних ділових операцій. Організація зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах. Організаційні структури для управління експортними та імпорнтними операціями малих і середніх підприємств.

Характеристика якості організаційних структур.

Мета: формувати у студентів розуміння особливостей функції організації в міжнародному менеджменті.

Студент повинен знати: типи організаційних структур на великих підприємствах: доцільність децентралізованої і централізованої системи управління; організаційні структури для управління експортними та імпорнтними операціями дрібних і середніх підприємств.

Студент повинен вміти: визначати основні типи організаційних структур міжнародних корпорацій.

Питання для самоперевірки

1. Типи організаційних структур на великих підприємствах.
2. Класифікація організаційної структури для управління імпорнтною діяльністю малих і середніх підприємств.
3. Класифікація організаційної структури для управління експортних операцій.
4. Чинники, які впливають на вибір організаційної структури.

Тема 5. ВИВЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Природа мотивації. Міжнародні аспекти основних теорій мотивації: піраміда потреб Маслоу, двохфакторної теорії Герцберга, теорії очікувань.

Механізм мотивації через потреби в міжнародних компаніях. Використання мотивації в міжнародному менеджменті. Винагорода в міжнародних корпораціях. Особливості використання мотивації в корпораціях різних країн.

Мета: ознайомлення з формами стимулювання персоналу міжнародної фірми, особливостями формування основних концепцій мотивації в системі управління міжнародним бізнесом.

Студент повинен знати: особливості міжнародних комунікацій, формування комунікативних потоків в

міжнародному менеджменті, класифікацію та шляхи подолання комунікаційних бар'єрів, механізм мотивації в міжнародних компаніях.

Студент повинен вміти: спрогнозувати можливість виникнення комунікаційних бар'єрів при спілкуванні та запропонувати шляхи їх подолання.

Питання для самоперевірки

1. Сутність основних теорій мотивацій.
2. Комунікаційні потоки у міжнародному бізнесі.
3. Комунікативні бар'єри в міжнародних корпораціях, шляхи їх подолання.
4. Механізм мотивації через потреби в міжнародних компаніях.
5. Винагорода в міжнародних корпораціях.
6. Прикладна мотивація в міжнародному бізнесі.

Тема 6. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ І ЗВІТНОСТІ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Сутність та види контролю в міжнародному менеджменті. Основні вимоги до контролю. Прямий і непрямий контроль міжнародних операцій. Особливості контролю в корпораціях США, Японії та Західної Європи.

Зміст і тенденції розвитку обліку в міжнародному менеджменті. Типи звітності в міжнародних корпораціях і її основні проблеми. Вимоги до звітності.

Мета: ознайомлення з особливостями формування та застосування системи контролю та обліку в міжнародних компаніях

Студент повинен знати: сутність та види контролю в міжнародному менеджменті; особливості контролю в корпораціях США, Японії та Західної Європи; зміст і тенденції розвитку обліку в міжнародному менеджменті; типи звітності в міжнародних корпораціях і її основні проблеми.

Студент повинен вміти: відрізнити системи контролю в корпораціях США, Японії та Західної Європи.

Питання для самоперевірки

1. Особливості контролю в міжнародному середовищі. Типи контролю.
2. Вимоги звітності.
3. Інформація, яка необхідна для звітності і контролю.
4. Особливості контролю в корпораціях США, Японії та Західної Європи.

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ МЕТОДІВ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Теоретичні основи та фактори організаційного розвитку міжнародних корпорацій. Організаційні перетворення у міжнародних корпораціях. Форми розвитку організаційних структур міжнародних компаній. Управління організаційним розвитком міжнародних корпорацій.

Фінансове середовище міжнародних корпорацій. Міжнародні фінансові організації. Суть міжнародного фінансового менеджменту. Валютні ризики.

Мета: ознайомлення з факторами організаційного розвитку міжнародних корпорацій та із напрямками організаційних перетворень у МК; сутністю міжнародного фінансового менеджменту та основними типами фінансових рішень в міжнародному менеджменті.

Студент повинен знати: сутність міжнародного фінансового менеджменту; основні типи фінансових рішень в міжнародному менеджменті; ризики в міжнародних компаніях.

Студент повинен вміти: визначати форми розвитку організаційних структур міжнародних компаній та сформулювати особливості здійснення фінансового менеджменту в умовах міжнародного середовища.

Питання для самоперевірки

1. У чому полягає значення організаційного фактора для ТНК?
2. Які переваги і недоліки притаманні дивізіональним

структурам?

3. Як відбувається злиття міжнародних компаній?
4. Фінансове середовище ТНК.
5. Управління валютними ризиками.
6. Особливості фінансового менеджменту в українських відділеннях ТНК.
7. Оцінка раціональності організації валютних відносин на підприємстві.

Ситуаційні задачі

Прочитайте практичне завдання. Дайте аргументовані відповіді на питання.

1. Російський інженер, який недавно приїхав працювати на Кубу, розповів своєму старшому товаришу, що помітив багато недоліків у фарбуванні виробів, зроблених на кубинському підприємстві в цей день. Він помітив це за дві години до закінчення робочого часу. «Я вказав на недоліки кубинському майстру і запитав, коли він їх виправить. Він сказав мені: «Маньяна!, тобто завтра».

Його товариш, який працював на Кубі вже біля двох років, поправляє молодого інженера: «Це тільки в словнику «маньяна» значить «завтра». У житті «маньяна» - це щось начебто нашого «зараз», тобто коли-небудь. Якщо ти хочеш, щоб деталі були перефарбовані, завтра треба наполегливо попросити це зробити, причому не відкладаючи. Але врахуй, що така наполегливість може зіпсувати відносини...»

Запитання:

1. До якого типу культури по відношенню до часу належать кубинські працівники?
2. Як, на вашу думку, повинен діяти російський інженер?

2. Ви їдете містом машиною, якою керує ваш близький товариш. Він вилітає на перехрестя з перевищенням швидкості (90 км за год). Не встигає загальмувати і врізається в автомобіль “Москвич”, що їде з належною швидкістю. В результаті зіткнення у “Москвича” пошкоджені двері та крило. Водій не постраждав.

Ви єдиний свідок того, що ваш товариш порушив правила і винен. Офіцер ДАІ звертається до вас за свідченнями.

На яку відповідь з вашого боку, на вашу думку, може розраховувати ваш товариш?

А) Закон обов’язковий для всіх. Мій друг винен в тому, що сталося.

Б) Я не слідкував за спідометром і не можу сказати, хто винен.

В) Я бачив, що мій друг їхав зі швидкістю менше 60 км за год.

Прокоментуйте, будь ласка, вашу відповідь.

Запитання

Як, на вашу думку, повів би себе в аналогічній ситуації громадянин США? Росії? Японії? Обґрунтуйте свої міркування.

3. Після двох років плідного українсько-американського співробітництва керівник української компанії зустрів у аеропорту Бориспіль представника американського партнера. Знаючи, що як представник прилітає молода жінка, і прагнучи заручитися її симпатією, а також показати себе культурною людиною і галантним чоловіком, український бізнесмен вирішив використати «безпрограшний засіб» - піднести букет з п'яти великих троянд.

Після вручення букета український керівник зробив також два протокольних компліменти. Сказав американській гості: «Ви чудово виглядаєте, я навіть і не підозрював, що мій партнер – така цікава жінка».

Вручення букета і компліменти з приводу зовнішнього вигляду гості, однак, не здійснили очікуваного впливу.

Простягнувши руку для рукостискання, молода жінка сухо відповіла на вітання, проігнорувавши компліменти, а подарований букет відразу передала перекладачу, який її супроводжував.

Негативна реакція на квіти і «нейтральні», з його погляду, компліменти виявилася зовсім несподіваними для керівника української компанії. Відчуження, що виникло при першій зустрічі, частково вдалося перебороти тільки під кінець ділового візиту.

Запитання:

1. Що відбулося насправді?
2. Хто виявився більш не готовим до контакту – українець чи американка?
3. А скільки б квітів подарували ви?

4. Ви працюєте в одній із країн середземноморського узбережжя і запрошуєте на вечерю свого колегу з числа місцевих жителів з родиною. Вечеря готова до семи годин, однак ваші гості приїжджають тільки о дев'ятій. Усі страви виглядають уже не апетитно. Ви повинні вирішити, як правильно діяти.

А. Ви нічого не говорите і пригощаєте гостей додатково прикрасивши страви.

Б. Ви роздратовані і пояснюєте своїм гостям, що ви очікували їх на сьому вечора, а не на дев'яту.

В. Ви пригощаєте гостей легкими закусками, напоями і пропонуєте усім піти повечеряти у вашому улюбленому ресторані.

Запитання:

1. Який варіант обрали б ви і чому?
2. Чи могла трапитись подібна ситуація, скажімо, в Німеччині?

5. У середині 90-х рр. російська делегація профспілки працівників торгівлі відвідала Індію. На честь прибуття делегації індійська сторона призначила прийом. Програма прийому включала звертання почесного гостя, видного парламентського діяча Індії, і вечерю. У запрошеннях час прийому позначено о 19.00.

Прибувши на прийом о 18.45, російська делегація знайшла в залі тільки працівників, які закінчили серверування столу. Індійські учасники прийому стали прибувати через півгодини. У 19.45 прибув почесний гість. У 20.00 прийом почався.

Відповідальний співробітник російського посольства, що приїхав на прийом о 19.30, заспокоїв членів делегації. «Ця не неповага до вас. Тут вчасно – значить на півтори години пізніше. Так тут прийнято», - сказав він.

Запитання:

1. В чому причина непорозуміння, яке виникло?
2. До якого типу культури по відношенню до часу належать учасники конфлікту?

6. У тропічній країні ви йдете в сусіднє село і зустрічаєте пару селян. Жінка важко навантажена кошиками, прив'язаними до її спини. Чоловік йде без вантажу попереду неї. Піт струменіє з обличчя жінки. Коли вона намагається витерти піт, кілька динь падає з її кошика. Чоловік не зупиняється.

А. Ви нахиляєтеся, збираєте дині і допомагаєте укласти їх у кошики. Чоловік сердито поїдає вас очима і робить знаки, щоб ви пішли. Ви підкоряєтеся.

Б. Вас дратує поведінка чоловіка, ви просите його зупинитися і допомогти дружині. Тим часом ви збираєте дині.

В. Хоча вам і шкода жінку, ви припускаєте, що це місцевий звичай. Ви здороваєтеся і проходите мимо, вирішивши, що не слід втручатися.

Запитання:

1. Який варіант поведінки обрали б ви і чому?

2. Як, на вашу думку, повели би себе в даній ситуації типові представники американської культури та японської культури?

7. Після закінчення інституту Юрій Смирнов вирішив влаштуватися на роботу в московське відділення франко-німецької консультаційної фірми. На співбесіді (бесіда була англійською мовою) між представником компанії (Ін.) і Юрієм (Ю.) відбувся наступний діалог.

Ін.: Який університет ви закінчили і коли?

Ю.: Я закінчив правовий факультет МГУ.

Ін.: *(переглядаючи папку з документами)*: Так, я бачу копію вашого диплома. А де додаток до диплома?

Ю.: Я..... не захопив його. Не думав, що він знадобиться. Ви знаєте, що МГУ дає дуже гарну освіту і вважається одним із найбільш престижних навчальних закладів нашої країни...

Ін.: Я це знаю. Але не могли б ви все-таки принести ваш додаток. Я хотів би більш докладно ознайомитися з конкретними результатами вашого навчання в університеті.

Вийшовши з кімнати, де проводилася співбесіда, Юрій подумав: «Цікаво, з якої країни цей чоловік? По акценту не дуже зрозуміло. Німець? Француз?»

Запитання:

1. Яке з припущень Юрія найбільш ймовірне?

2. Прокоментуйте свою відповідь, спираючись на знання поведінкових особливостей людей у різних країнах.

8. Країна виробляє трудомісткі костюми і свинину, що потребує інтенсивного використання землі. Допустимо, що значна частина трудових ресурсів переміститься у виробництво експортного товару, яким є одяг.

Запитання:

1. Якщо це Латвія, мала країна, який вплив це зрушення матиме та співвідношення об'ємів виробництва костюмів і свинини?
2. Якщо це Росія, велика країна, як таке зрушення вплине на світову пропозицію костюмів і свинини?
3. Який вплив росту експорту одягу на умови торгівлі країни?
4. Що відбудеться з цінами і умовами торгівлі, якщо розшириться кількість земельних ресурсів, котрі використовуються для виробництва свинини?

9. «Кока-Кола», американський виробник охолоджуючих напоїв, продає їх концентрат в Росію. Проте російський уряд вводить високий імпорتنний тариф на ввіз «Кока-Коли», щоб захистити російських виробників і збільшує податок на прибуток іноземних компаній.

Запитання:

Які кроки може зробити «Кока-Кола», щоб:

1. Не уступити долю російського ринку місцевим конкурентам.
2. Скоротити об'єм податків на прибутки, що виплачуються в Росії.

10. Росія купила в Польщі сушену картоплю, вироблену спільним російсько-польським підприємством.

Запитання:

Які форми міжнародної економіки були задіяні у цій угоді?

11. Відомий в Україні і за кордоном науковець, почесний іноземний член НАНУ доктор Богдан Гаврилишин понад 10 років керував міжнародним інститутом менеджменту (Женева), а з 1989 р. є Головою наглядової Ради Міжнародного інституту менеджменту (Київ).

Запитання:

1. Чи достатньо цих фактів, щоб визнати Б.Гаврилишина успішним менеджером у міжнародному бізнесі?
2. Які риси повинен мати менеджер, придатний до міжнародної діяльності?
3. Назвіть українських менеджерів, які зробили кар'єру в міжнародному бізнесі.

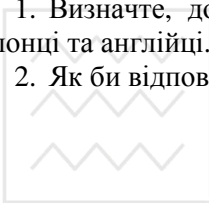
12. Відношення людини до природи знаходить висвітлення в стереотипах поведінки й оцінках подій, що відбуваються. Причому залежно від того, як людина відноситься до навколишнього середовища, оцінки тих самих чи явищ навіть матеріальних предметів можуть бути діаметрально протилежними.

У Японії і Англії було проведено опитування серед продавців універсальних магазинів у період епідемії грипу. Задавалося те саме питання: «Навіщо при епідемії грипу рекомендують надягати на обличчя марлеві пов'язки?»

Відповіді на питання виявилися протилежними. Більшість англійських продавців відповіли: «У магазині багато народу. Пов'язки потрібні, щоб від них не заразитися». Відповідь більшості японських продавців звучала по-іншому: «Пов'язки потрібні, щоб ми не могли заразити навколишніх».

Запитання:

1. Визначте, до якого типу відношення до природи належать японці та англійці.
2. Як би відповіли на це запитання українські продавці?

**Тестові завдання для перевірки знань студентів з дисципліни
“Міжнародний менеджмент”**

1. Процес комплексного організаційного вдосконалення системи (міжнародної корпорації), метою якого є упорядкування складової господарської діяльності економічного агента і перетворення різних частин системи для підтримання довгострокової життєздатності та адаптації до змін у навколишньому середовищі – це:

- а) функціонування міжнародної корпорації;
- б) амортизація міжнародної корпорації;
- в) організаційний розвиток міжнародної корпорації;
- г) технічне оновлення міжнародної корпорації.

2. Виділяють такі типи криз у міжнародних корпораціях:

- а) криза успіху;
- б) криза стратегії;
- в) криза ліквідності;
- г) всі відповіді правильні.

3. Одна з основних причин невдач злиття (поглинання) – це:

- а) неправильна оцінка привабливості ринку;
- б) особиста неприязнь власників компаній;
- в) некваліфікований персонал;
- г) нестача фінансових ресурсів.

4. Який тип технологічної політики передбачає, що дочірні компанії МНК використовують власні можливості й ресурси для розробки нових технологій, що забезпечують їх власні потреби?

- а) політика глобального центру;
- б) політика поліцентризму;
- в) політика моноцентризму;
- г) політика біцентризму.

5. В основі якої моделі технологічної діяльності лежить ромб факторів конкуренції М.Портера?

- а) Модель Герпотта;
- б) Модель Пірсона-Брокхофа-Бемера;
- в) Модель Андерсона;
- г) Модель технологічної кривої.

6. Середовище міжнародного менеджменту – це:

- а) система органів законодавчої, виконавчої та судової влади та законодавчих актів, що регулює ділові операції міжнародних корпорацій;
- б) сукупність всіх управлінських систем розвитку суспільного виробництва, що функціонують у країнах світового співтовариства, весь досвід керування усередині кожної країни і між ними;
- в) сукупність різноманітних відносин та інтересів різних груп і організацій, які складаються в усіх країнах, де корпорація здійснює свої ділові операції;
- г) сукупність економічних відносин і ресурсів країн-господарів, що визначають можливості започаткування і розвитку відділень транснаціональних корпорацій у країні.

7. Аналіз фінансового стану міжнародної корпорації включає оцінку таких параметрів як:

- а) ефективність збуту, реклама та просування товару;
- б) система контролю якості, гнучкість виробничого процесу, запровадження інновацій;
- в) прибутки від продажів, частка на ринку, стан та характеристики обладнання;
- г) загальний фінансовий потенціал, щорічний товарообіг, обсяги власних коштів.

8. Що є необхідною умовою ефективного управління персоналом у міжнародних корпораціях?

- а) застосування премій як мотиватора;
- б) розуміння співробітниками цілей організації і засобів їх досягнення;
- в) використання робітничих рад для поліпшення якості залучення працівників до управління;
- г) підтримання групових зусиль.

9. Який з видів контролю у міжнародних корпораціях характеризується регулюванням поведінки працівників за допомогою спільних цінностей, норм, традицій, переконань?

- а) особистий контроль;
- б) бюрократичний контроль;
- в) контроль за результатами;
- г) культурний контроль.

10. Що є причиною виникнення криз у міжнародних корпораціях?

- а) нестача коштів;
- б) особиста неприязнь працівників корпорації;
- в) велика заборгованість;
- г) невідповідність інтересів у різних сферах.

11. Цілісну сукупність міжнародних операцій багатьох компаній являє собою:

- а) порівняльний бізнес;
- б) міжнародний бізнес;
- в) транскордонний бізнес;
- г) зарубіжний бізнес.

12. Хто обґрунтував теорію інтерналізації?

- а) Г. Перлмуттер;
- б) Р. Сад'єн;
- в) П. Баклі та М. Кассон;
- г) Дж. Соррос та С. Ронен.

13. Скільки єр у еволюції міжнародного бізнесу виявив американський вчений Р.Робінсон?

- а) 3;
- б) 5;
- в) 6;
- г) 4.

14. Для ери концесій у розвитку міжнародного бізнесу характерні такі особливості:

- а) зародження торгівлі колоніальними товарами в Європі; пошук власної вигоди для підприємців (купців) у торгівлі з закордонними країнами;
- б) остаточне оформлення і структуризація колоніальних імперій на фоні бурхливого індустріального розвитку європейських держав;
- в) більшість потужних компаній-концесіонерів перетворюються на автономні економічні держави, де здійснюється виробничі, торгівельні, освітні, медичні, транспортні функції для своїх працівників;
- г) стрімке створення нових держав, їх розвиток, а також важке фінансове становище більшості з них.

15. Будь-яка компанія не зможе ефективно функціонувати в

умовах ринкової економіки, якщо вона не буде займатися:

- а) планування, прогнозування і регулюванням своєї діяльності;
- б) торгівлею товарами і послугами;
- в) фінансуванням своєї діяльності;
- г) витісненням конкурентів з ринку.

16. Фінансування закордонної діяльності сучасних міжнародних корпорацій являє собою складну систему, що включає різні форми, способи, джерела, а також...:

- а) фінансові інститути;
- б) фінансові комунікації;
- в) фінансові платежі;
- г) фінансові ризики.

17. Валютний ризик є різновидом:

- а) політичного ризику;
- б) фінансового ризику;
- в) економічного ризику;
- г) міжнародного ризику.

18. Факторинг – це різновид посередницьких операцій, які проводяться банком і спеціальними компаніями, що являє собою:

- а) продаж фінансових вимог експортера імпортерів;
- б) продаж фінансових вимог експортера комерційному банкові;
- в) продаж фінансових вимог експортера до імпортера;
- г) продаж фінансових вимог імпортера до експортера.

19. Який з наведених факторів не впливає на вибір типу кадрової політики та культурних аспектів управління?

- а) галузь;
- б) характер операцій на ринку;
- в) розмір компанії;
- г) тривалість існування.

20. Для країн, що розвиваються характерний:

- а) авторитарний стиль управління;
- б) тоталітарний стиль управління;
- в) демократичний стиль управління;
- г) ліберальний стиль управління.

21. До класичної класифікації корпоративних культур не відноситься:

- а) моральна культура;

- б) ринкова культура;
- в) бюрократична культура;
- г) технічна культура.

22. Етику бізнесу розглядають як на мікрорівні, так і на макрорівні. На мікрорівні виділяють два рівні:

- а) мінірівень і мілірівень;
- б) горизонтальний і вертикальний;
- в) широкий і вузький;
- г) перший і другий.

23. Позитивні риси міжнародної стратегії:

- а) вигоди від відповідної локалізації основних процесів;
- б) відносно низькі витрати на виробництво завдяки передачі основних умінь і продуктів, що використовуються в країні;
- в) вірної відповіді немає.

24. Процес прийняття рішень складається:

- а) вибору оптимального рішення щодо їх використання; з ідентифікації можливостей;
- б) забезпечення ресурсами; формування альтернатив;
- в) вірної відповіді немає.

25. Класиками військового визначення стратегії вважається:

- а) американський дослідник;
- б) китайський полководець;
- в) англійський дослідник;
- г) вірної відповіді немає.

26. Для оцінки культурного сектора зовнішнього середовища виконується аналіз таких параметрів:

- а) ставлення до колективу й особистості, корпоративної культури;
- б) ставлення до часу, до результатів культури;
- в) ставлення до внутрішнього середовища, до часу;
- г) вірної відповіді немає.

27. Транснаціональні корпорації у своєму розвитку проходять через етапи інтернаціоналізації:

- а) перший, локальної ринкової експансії, транснаціональний;
- б) початковий, локальної ринкової експансії, транснаціональний;
- в) вірної відповіді немає.

28. Які із політико-правових факторів впливу на діяльність міжнародних корпорацій забезпечують стимули для започаткування бізнесу в країні-господарі:

- а) урядові позиції щодо міжнародних операцій;
- б) ефективність державного управління;
- в) політична стабільність;
- г) політичний режим у країні-господарі.

29. Теократичне право – це:

- а) система правових відносин, що базується на детально розроблених комплексах законів, що зведені в певні кодекси;
- б) система, що ґрунтується на традиції, прецеденті, звичаях, а ключову роль у тлумаченні законів відіграють суди;
- в) система правових відносин, що має в основі релігійні заповіді;
- г) система правових відносин, що базується на марксистських принципах класового суспільства.

30. Збої в підприємницькому баченні – це:

- а) одна з передумов кризи міжнародної корпорації;
- б) наслідок кризи міжнародної корпорації;
- в) результат діяльності міжнародної корпорації;
- г) недоліки функціонування міжнародної корпорації.

31. Що з перерахованого не належить до принципів організаційного розвитку міжнародного бізнесу?

- а) увага вищого керівництва;
- б) систематичне проведення змін, заходів для подолання опору й організації підтримання перетворень;
- в) координація процесу перетворень із звичайною діяльністю компанії;
- г) щорічне оновлення трудового колективу корпорації.

32. Який період охоплює другий етап розвитку міжнародного технологічного обміну?

- а) 20-30-ті роки XX ст;
- б) 40-60-ті роки XX ст;
- в) 50-70-ті роки XX ст;
- г) 60-80-ті роки XX ст.

33. Що є джерелом венчурного капіталу?

- а) приватні інвестори;
- б) держава;

- в) профспілки;
г) всі відповіді правильні.

34. Для ери концесій у розвитку міжнародного бізнесу характерні такі особливості:

- а) зародження торгівлі колоніальними товарами в Європі; пошук власної вигоди для підприємців (купців) у торгівлі з закордонними країнами;
б) остаточне оформлення і структуризація колоніальних імперій на фоні бурхливого індустріального розвитку європейських держав;
в) більшість потужних компаній-концесіонерів перетворюються на автономні економічні держави, де здійснюється виробничі, торгівельні, освітні, медичні, транспортні функції для своїх працівників;
г) стрімке створення нових держав, їх розвиток, а також важке фінансове становище більшості з них.

35. До основних особливостей сучасного міжнародного бізнесу належать:

- а) кожна з країн намагається зберегти максимальну незалежність від іншої, не беручи участі у світових торговельних процесах;
б) головними суб'єктами міжнародної підприємницької діяльності виступають в першу чергу фізичні особи та малі компанії;
в) спостерігається широка географічна і галузева диверсифікованість міжнародного бізнесу у багатьох країнах і галузях;
г) сповільнені темпи розвитку міжнародного бізнесу.

36. Рівень конкуренції на ринку визначається...:

- а) чисельністю конкуруючих компаній;
б) особливостями розвитку основних товаровиробників;
в) ступенем диверсифікованості виробничо-ринкової діяльності конкурентів;
г) розбіжностями у стратегіях конкурентів.

37. До яких із параметрів характеристики споживача відносять - спосіб життя і тип особистості споживача:

- а) географічні характеристики споживача;
б) демографічні характеристики споживача;

- в) психологічні характеристики споживача;
- г) особливості здійснення покупки.

38. Під організаційним нововведенням розуміють:

- а) комплекс заходів щодо упорядкування системи управління, що має глобальну або локальну новизну для даної корпорації;
- б) комплекс заходів щодо упорядкування системи управління, що має лише глобальну новизну для даної корпорації;
- в) комплекс заходів для стажування персоналу корпорації;
- г) комплекс заходів щодо упорядкування системи управління, що має лише локальну новизну для даної корпорації.

39. Процеси організаційних перетворень у міжнародних корпораціях поділяють на такі рівні:

- а) макрорівень і мезорівень;
- б) мікрорівень і мезорівень;
- в) макрорівень і мікрорівень;
- г) не поділяють на рівні.

40. Стратегічний альянс – це:

- а) форма співробітництва на основі довгострокової формальної або неформальної угоди щодо взаємовигідного партнерства двох або більше корпорацій, що зберігають юридичну самостійність і господарську незалежність;
- б) форма співробітництва на основі короткострокової формальної або неформальної угоди щодо взаємовигідного партнерства двох або більше корпорацій, що зберігають юридичну самостійність і господарську незалежність;
- в) форма співробітництва на основі довгострокової формальної або неформальної угоди щодо взаємовигідного партнерства двох або більше корпорацій, що втрачають юридичну самостійність і господарську незалежність;
- г) форма співробітництва на основі короткострокової неформальної угоди щодо взаємовигідного партнерства двох або більше корпорацій, що зберігають юридичну самостійність і господарську незалежність.

41. Які шляхи управління плановими змінами існують у практиці міжнародних корпорацій?

- а) застосування влади;
- б) застосування розумних розрахунків;
- в) перепідготовка фахівців;

г) усі відповіді правильні.

42. Політика глобального центру – це :

- а) тип політики, який полягає в пошуку нових технологій у країні базування для створення нових продуктів і процесів, використовуючи централізовані ресурси материнської компанії;
- б) тип політики, який полягає в пошуку нових технологій у країні базування для створення нових продуктів і процесів, не використовуючи централізовані ресурси материнської компанії;
- в) тип політики, який полягає у використанні технологій країни базування для створення нових продуктів і процесів;
- г) тип політики, який полягає у використанні технологій країни базування для створення аналогічних продуктів і процесів.

43. Які фактори зовнішнього середовища формують принципи, механізми, процеси розробки та реалізації стратегії міжнародної корпорації?

- а) фактори прямого впливу;
- б) фактори глобального впливу;
- в) фактори непрямого впливу;
- г) фактори близького впливу.

44. Система правових відносин, що базується на детально розроблених комплексах законів, що зведені в певні кодекси, і становлять основу ведення бізнесу , називається:

- а) звичайне право;
- б) цивільне право;
- в) теократичне право;
- г) соціалістичне право.

45. Міжнародний бізнес – це:

- а) ділова взаємодія двох або більше фірм, що знаходяться в різних країнах і мають за мету одержання прибутків за рахунок використання переваг міжнародних ділових операцій;
- б) система різноманітних господарських зв'язків економік різних країн, що ґрунтуються на міжнародному поділі праці;
- в) об'єднання господарських зусиль двох або декількох фірм із метою спільного створення і розвитку певного господарського об'єкта;
- г) жодне з наведених тверджень не дає точного визначення міжнародного бізнесу.

46. Вивіз за кордон попередньо ввезених товарів, що не зазнали будь-якої переробки, - це :

- а) імпорт;
- б) експорт;
- в) реімпорт ;
- г) реекспорт.

47. Заміна поняття “управління зовнішньоекономічними операціями” на поняття “міжнародний менеджмент” відбулась в період:

- а) ери глобалізації;
- б) комерційної ери;
- в) ери національних держав;
- г) ери концесій.

48. Узагальнений опис скоординованих дій щодо визначення основного напрямку діяльності міжнародної організації, її місця в міжнародному поділі праці та шляхів реалізації всього комплексу її міжнародних цілей – це:

- а) місія міжнародної фірми;
- б) міжнародна стратегія фірми;
- в) рейтинг Institutional Investor;
- г) глобальна концепція розвитку менеджменту ТНК;
- д) дерево цілей діяльності фірми на світовому ринку.

49. Мультидержавна стратегія застосовується переважно:

- а) в галузях, для яких характерна наявність великої кількості розрізаних національних ринків, кожен з яких має значні особливості;
- б) на ринках стандартизованої та уніфікованої продукції, для якої відмінності між національними ринками незначні;
- в) на ринках нової, як правило – високотехнологічної продукції, яка не має відповідних аналогів у світі;
- г) всі відповіді правильні.

50. З наведеного нижче виберіть фактори, характерні для бюрократичної моделі управління персоналом в ТНК:

- а) адовірчі найми, неспеціалізована кар’єра;
- б) вузька спеціалізація;
- в) індивідуальні робочі завдання;
- г) групова орієнтація в роботі;
- д) великі витрати на навчання.

51. Система світового менеджменту – це:

- а) застосування управлінських концепцій і інструментів у багатокультурному міжнародному середовищі та отримання завдяки цьому додаткових переваг і економії часу;
- б) система відносин взаємозалежності та взаємозв'язку національних господарств, виражена у міжнародних економічних відносинах і тих аспектах внутрішньогосподарських відносин, котрі зумовлені зворотною дією міжнародних;
- в) сукупність всіх управлінських систем розвитку суспільного виробництва, що функціонують у країнах світового співтовариства, весь досвід управління в кожній країні та між ними;
- г) усі відповіді правильні;
- д) жодна з відповідей не є правильною.

52. Роль міжнародного менеджера як стратегічного мотиватора означає необхідність:

- а) формулювати та приймати остаточне рішення щодо вибору місії фірми;
- б) обирати ключові напрямки стратегічного пошуку реалізації можливостей фірми на зовнішньому ринку;
- в) турбуватись про оптимізацію бізнесу фірми в цілому, в світовому масштабі;
- г) всі відповіді вірні.

Теми рефератів з дисципліни “Міжнародний менеджмент”

1. Міжнародний бізнес: історія та сучасні тенденції розвитку.
2. Глобалізація економіки як об’єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу.
3. Інтернаціоналізація бізнесу в умовах посилення інтеграційних процесів.
4. Особливості менеджменту транснаціональних корпорацій.
5. Зміна конкурентних стратегій ТНК. Глобальна конкуренція.
6. Особливості середовища зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
7. Культурний контекст міжнародного менеджменту.
8. Управління ТНК в умовах різних культур.
9. Сутність і природа організаційної культури ТНК.
10. Особливості української національної культури в системі міжнародного менеджменту.
11. Стратегічне планування в міжнародному бізнесі.
12. Особливості розробки і реалізації стратегічних планів в ТНК.
13. Особливості стратегічного планування в різних формах міжнародного бізнесу.
14. Стратегічне планування в Україні.
15. Управління ризиками в міжнародному бізнесі.
16. Організаційні структури міжнародних корпорацій.
17. Сучасні форми організації міжнародного бізнесу.
18. Організаційна характеристика ТНК.
19. Особливості управління персоналом в міжнародних корпораціях.
20. Міжнародний фінансовий менеджмент.
21. Управління фінансовими ризиками в міжнародному бізнесі.
22. Міжнародні фінанси та їх роль в управлінні ТНК.
23. Особливості ціноутворення в ТНК.
24. Роль жінки в міжнародному менеджменті.
25. Розвиток менеджменту як головний напрямок посилення конкурентоспроможності ТНК.
26. Глобальні перспективи розбудови ТНК.
27. Сучасна технологічна політика міжнародних компаній.

28. Сучасний ринок міжнародних технологій.
29. Планування та організація міжнародних науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт.
30. Валютно-фінансове середовище міжнародного менеджменту.
31. Основні концепції міжнародних фінансів.
32. Вплив транснаціональних корпорацій на економіку країн, що розвиваються.

ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «Міжнародний менеджмент»

1. Дайте визначення сутності міжнародного бізнесу.
2. Визначте головні причини виникнення та здійснення міжнародного бізнесу.
3. Сформулюйте основні риси сучасного міжнародного бізнесу.
4. Сформулюйте основні відмінні риси національного і міжнародного бізнесу.
5. Поясніть засади теорії абсолютних переваг А.Сміта та її значення.
6. Поясніть засади теорії відносних переваг Д.Рікардо та її значення.
7. Поясніть засади моделі здійснення зовнішньоекономічної діяльності Хекшера-Оліна-Самуельсона.
8. Поясніть засади теорії життєвого циклу товару.
9. Дайте коротку характеристику розвитку міжнародного бізнесу.
10. Охарактеризуйте еру глобалізації в розвитку міжнародного бізнесу.
11. Дайте визначення та охарактеризуйте сутність глобалізації.
12. Визначте джерела глобалізації. Перерахуйте фактори які прискорюють і гальмують процес глобалізації.
13. Глобалізація. Переваги та недоліки глобалізаційних процесів.
14. ТНК та їх роль в світовому господарстві. Вплив ТНК на економіку країн, що розвиваються.
15. Опишіть позитивні та негативні наслідки діяльності ТНК.
16. Опишіть структуру та сучасні тенденції розвитку світового менеджменту.
17. Охарактеризуйте сутність глобального мислення і його відмінності від національного.
18. Розкрийте сутність та етапи формування глобального мислення.
19. Дайте визначення та охарактеризуйте завдання міжнародного менеджменту.
20. Охарактеризуйте ключові фактори успіху ТНК.
21. Назвіть та коротко охарактеризуйте особливості менеджменту в ТНК.

22. Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти міжнародного менеджменту.
23. Сформулюйте принципи функціонування міжнародного менеджменту.
24. Порівняйте функції менеджменту для національних та міжнародних компаній.
25. Визначте особливості прояву функцій менеджменту в міжнародному середовищі.
26. Опишіть основні функціональні завдання міжнародного менеджменту.
27. Охарактеризуйте основні підходи провідних світових шкіл менеджменту до навчання.
28. Сформулюйте сутність закону інтернаціоналізації виробництва в міжнародному менеджменті.
29. Опишіть основні способи адаптації фірми до культурного середовища.
30. Охарактеризуйте соціально-культурне середовище та особливості його аналізу.
31. Порівняйте середовище менеджменту для національних та міжнародних компаній.
32. Охарактеризуйте складові аналізу зовнішнього середовища ТНК.
33. Охарактеризуйте рольові функції міжнародного менеджера.
34. Дайте порівняльну характеристику американської та японської системи менеджменту.
35. Опишіть можливості використання американського та японського досвіду управління у діяльності українських підприємств.
36. Охарактеризуйте український національний стереотип.
37. Дайте визначення поняттю та основним елементам міжнародної стратегії фірми.
38. Роль стратегічного планування в міжнародному менеджменті та етапи стратегічного менеджменту.
39. Дайте характеристику місії міжнародної корпорації та наведіть приклади.
40. Охарактеризуйте формування стратегії, як етап стратегічного планування.

41. Охарактеризуйте реалізацію стратегії та контроль, як етапи стратегічного планування.
42. Дайте визначення та характеристику сучасним стратегічним орієнтаціям ТНК.
43. Коротко опишіть основні стратегії зовнішньоекономічної експансії.
44. Визначте сутність стратегії імпорту, її основні проблеми і нові форми здійснення.
45. Опишіть зміст і завдання стратегії експорту.
46. Суть та форми стратегії розміщення міжнародного виробництва.
47. Сучасні перспективи форми експорту, імпорту та розміщення міжнародного виробництва.
48. Визначте можливості ТНК щодо вибору стратегії зовнішньоекономічної експансії.
49. Опишіть основні варіанти корпоративного розвитку ТНК.
50. Дайте визначення сутності та властивостей міжнародних стратегічних альянсів.
51. Опишіть мотиви створення та форми міжнародних стратегічних альянсів.
52. Визначте можливі вигоди і втрати фірми від участі у міжнародних стратегічних альянсах.
53. Опишіть основні етапи інтернаціоналізації фірми та критерії ефективності організаційного розвитку ТНК.
54. Опишіть дивізіональну і глобальну організаційні структури ТНК, визначте їхні переваги і недоліки.
55. Опишіть орієнтири побудови організаційних структур для українських підприємств.
56. Визначте основні організаційні проблеми ТНК основні організаційні кризи.
57. Опишіть основні способи організаційних перетворень ТНК.
58. Опишіть основні види організаційних перетворень ТНК.
59. Особливості управління персоналом в міжнародних компаніях.
60. Розкрийте сутність основних підходів до відбору персоналу у ТНК, визначте позитивні і негативні сторони кожного джерела.
61. Сформулюйте основні рекомендації щодо навчання співробітників ТНК.

62. Розкрийте сутність основних теорій управління персоналом ТНК.
63. Розкрийте сутність та природу міжнародних комунікацій.
64. Опишіть основні бар'єри міжнародних комунікацій та визначте можливі шляхи їх подолання.
65. Розкрийте основні відмінні риси контролю у ТНК.
66. Опишіть основні види контролю у ТНК.
67. Сформулюйте основні вимоги щодо звітності, розкрийте зміст основних документів фінансової звітності.
68. Опишіть основні форми стимулювання персоналу міжнародної фірми.
69. Розкрийте сутність основних теорій мотивації персоналу.
70. Розкрийте сутність та мету управління фінансовими потоками ТНК.
71. Необхідність управління валютними позиціями та визначте основні види валютних ризиків.
72. Сутність фінансового менеджменту міжнародної фірми.
73. Опишіть сутність основних фінансових ризиків ТНК.
74. Перерахуйте основні експортні ризик та визначте способи їх страхування.
75. Перерахуйте основні способи фінансування імпорту.
76. Сформулюйте сутність етики в міжнародному бізнесі.
77. Сформулюйте поняття закону соціальної відповідальності та розкрийте його сутність.
78. Розкрийте роль етики в міжнародному бізнесі.
79. Розкрийте сутність гендерної політики та прояви її в ТНК.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Валютний ризик - вірогідність втрат або недоотримання прибутку у порівнянні із запланованими значеннями у результаті несприятливих змін величини валютного курсу.

Глобалізація - це посилення взаємозалежності національних економік, переплетення соціально-економічних процесів, що відбуваються в різноманітних регіонах світу і спонукають фірми до пошуку кращих умов діяльності.

Економічне середовище - міжнародного менеджменту являє собою сукупність економічних відносин і ресурсів країн-господарів, що визначають можливості започаткування і розвитку відділень транснаціональних корпорацій у цій країні.

Етика бізнесу - ділова етика, що базується на чесності, відкритості, вірності даному слову, здатності ефективно функціонувати на ринку у відповідності з діючим законодавством, встановленими правилами і традиціями.

Інтернаціоналізація бізнесу і менеджменту - поєднання зусиль національних і міжнародних компаній різних країн у здійсненні різноманітних ділових операцій.

Корпоративна культура – це система особистих і колективних цінностей, що приймається всіма членами організації.

Менеджмент персоналу в МНК – це особливий вид управлінської діяльності, сукупність принципів, норм і методів управління міжнародним колективом організації, що здійснює діяльність у світовому масштабі.

Міжнародний бізнес - це підприємницька діяльність того або іншого економічного суб'єкта (компанії, підприємства, банку та ін.) удвох і більше країнах.

Міжнародна корпорація - це компанія, що займається зовнішньоекономічною діяльністю.

Міжнародний менеджмент - особливий вид менеджменту, головними цілями якого є формування, розвиток і використання конкурентних переваг фірми за рахунок можливостей ведення бізнесу в різних країнах і відповідного використання економічних, соціальних, демографічних, культурних і інших особливостей цих країн і міждержавної взаємодії.

Міжнародні стратегічні альянси – це відносно тривалі за часом міжорганізаційні угоди із співробітництва, які передбачають спільне використання ресурсів і (або) структур управління двох або більше самостійних організацій, розміщених в двох чи більше країнах, для спільного виконання завдань, пов'язаних з корпоративною місією кожного з них.

Міжнародний фінансовий менеджмент – це система економічних рішень з приводу визначення джерел та напрямків фінансування фірми, нейтралізації фінансових ризиків в умовах інтернаціоналізації господарського життя.

Політико-правове середовище являє собою систему органів законодавчої, виконавчої і судової влади та законодавчих актів, що регулює ділові операції міжнародних корпорацій, у країні-господарі.

Соціально-культурне середовище - це певні фізичні, демографічні норми і норми поведінки, характерні для кожної країни, що впливають на методи ведення справ.

Середовище міжнародного менеджменту (середовище діяльності міжнародних корпорацій) — це сукупність різноманітних відносин і інтересів різних груп і організацій, які складаються у всіх країнах, де корпорація здійснює свої ділові операції.

Стратегічне планування - це процес визначення головних міжнародних корпорацій, ресурсів, необхідних для її досягнення та політики, спрямованої на придбання та використання цих ресурсів.

Стратегія міжнародної корпорації – це довгостроковий якісно визначений напрям розвитку, що охоплює сфери, засоби та форми діяльності, систему внутрішніх взаємовідносин, а також позицію щодо зовнішнього середовища і призначений для забезпечення здійснення місії та досягнення цілей міжнародної корпорації.

Транснаціональні компанії - це компанії, що володіють або контролюють виробничі активи в двох або більше країнах шляхом здійснення прямих іноземних інвестицій або внаслідок створення стратегічного альянсу з іноземними фірмами.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування